

Wind- & Motormaalderij St. Petrus

Jaarverslag 2024

2024: Een jaar vol beweging en samenwerking

Tijdens Kerst en Nieuwjaar stond de molen “in het kruuts” – een moment van rust. De rest van het jaar was gevuld met allerlei activiteiten, klussen en ontmoetingen.

Bij Wind & Motormaalderij St. Petrus draait het niet alleen om de wicken, maar vooral ook om de mensen.

Ons bestuur en de molenaars werken samen om de molen draaiend te houden. We zijn dankbaar voor de steun van de gemeente Leudal. Dankzij deze samenwerking kunnen we de molen onderhouden en openstellen voor bezoekers.

In dit fotojaarverslag laten we zien wat we in 2024 hebben gedaan: klussen, malen, verkopen, rondleiden en nog veel meer. Ons winkeltje met meel van lokaal graan was ook dit jaar een groot succes. Zo houden we samen de molen en het molenaarsambacht in leven.

Veel kijkplezier!

Veel omwentelingen

De molen heeft in 2024 een recordaantal van 479.160 omwentelingen gemaakt. Om dit grote aantal mogelijk te maken was de molen 173 dagen in bedrijf.

Nat, verschrikkelijk nat

Het nieuwe jaar begon met heel veel water. Het grondwater steeg tot het maaiveld en kwam door barsten in de vloer omhoog en de planken van de weegbrug gingen drijven. De put onder de maalstoel stroomde zo snel vol dat we moesten blijven pompen. Deze ellende heeft een paar weken geduurd. Gelukkig is er geen blijvende schade.

Windborden gerepareerd

Al een paar jaar weten we dat het wiekenkruis vervangen moet worden omdat de roeden aan het einde van hun levensduur komen. Daarom wordt er minimaal onderhoud gepleegd aan het gevlucht. Op de lange duur gaat zich dit natuurlijk wreken en ontstaat een gevaarlijke situatie. Daarom controleren we tegenwoordig regelmatig de windborden. Hierbij bleek dat de dwarsbalkjes die voor de bevestiging moeten zorgen, verrot waren, daarom hebben we deze vervangen bij alle borden. Eén windbord is helemaal vervangen.

Winter

Na de vele regen begon het te winteren en zakte het water snel. Echter nu was het zaak te controleren of er nog voldoende antivries in het koelwater van de motor zat. Door verdamping moeten we namelijk door het jaar heen water bijvullen, waardoor de antivriesconcentratie daalt.

Nieuwe wasbak en sleutelbord

In het ijzeren bakje onder de kraan was een gat geroest en het was niet meer te repareren. Daarom is een nieuwe bak opgehangen.

Omdat orde en netheid ook in de machinekamer van belang is, hebben we ook een overzichtelijk sleutelbord gemaakt.

Stuk uit de baansteen

Van de onlangs vervangen baansteen is aan de voorzijde een flink stuk afgebroken. Molenmaker Adriaans beschouwde dit als een garantiegeval en heeft de steen onder de as vandaan gehaald en bijgewerkt. Het grote gewicht van de as en het wiekenkruis zorgt ervoor dat een baansteen tot het uiterste belast wordt en het kleinste foutje in het natuurlijke materiaal kan al tot schade leiden.

Opnieuw hoog water

Na een paar weken is het water door de vele regen opnieuw gestegen tot aan het maaiveld en opnieuw staat alles weer onder water. Dit is in 50 jaar nooit gebeurd en nu tweemaal achter elkaar. Dus de pompen maar weer aangezet.

Fruitbomen planten

De gemeente heeft 5 fruitboompjes ter beschikking gesteld. We hebben deze gepland naast het wandelpad dat van achteren komt. Natuurlijk zijn het wel laagstamboompjes, vanwege de windvang.

Kruipalen vernieuwen

De kruipalen waren na 25 jaar trouwe dienst behoorlijk verrot en dus aan vervanging toe. We hebben de door molenmaker Adriaens gemaakte nieuwe palen er zelf ingezet.

Blauwe steen scherpen

Als je maalt moet de steen ook steeds gescherpt worden. In dit geval was de blauwe steen aan de beurt. Het scherpen of billen is bij een blauwe steen een secuur werk waar veel vakmanschap bij komt kijken. Bij die gelegenheid wordt natuurlijk ook de steenspil van vet voorzien en het taatspotje schoongemaakt.

Nieuw voegwerk aan de binnenzijde

De voegen aan de binnenzijde van de molenromp waren na 125 jaar poetsen dusdanig diep uitgesleten dat sommige stenen zelfs los zaten. Bovendien was een en ander niet meer schoon te houden en hoopte het vuil zich daar steeds meer op. Onder in de molen had zich daardoor ook een ware slakkenplaag gevormd. De slakken vonden in de voegen van het ietwat vochtigere muurwerk van de onderste verdieping een ideale plek om te overwinteren en om zich voort te planten.

Na rijp beraad en overleg met de monumentenwacht is besloten de het muurwerk van de onderste drie verdiepingen van nieuw voegwerk te voorzien. Het werk is uitgevoerd door Fa. Neuhof-Haans. Het werk is een groot succes geworden, alles ziet er nu piekfijn uit.

Poetsen

Het voegen heeft een hoop stof en zand achtergelaten, daarom hebben we heel wat moeten vegen en zuigen. Alle hoeken en gaten zaten vol met zand. Ook de vloeren hebben een opknapbeurt gekregen met de schuurmachine.

Drijfriem gebroken

Doordat de riem van de motor diverse keren onder water heeft gestaan was de las verzwakt en is hij gebroken. Reparatie is gelukkig niet moeilijk omdat we daarvoor alle materiaal en gereedschap hebben.

Was smelten

Gelukkig hebben we bij de molen een aantal bijenvolken. Daardoor is er nooit gebrek aan was om de kammen van de molenwielen te smeren. Hier zijn we een nieuw voorraadjie aan het smelten uit oude bijenraten.

Motorbrandstof

We zijn overgegaan op biodiesel voor onze motor. Deze wordt HVO100 genoemd (*Hydrotreated Vegetable Oil*).

HVO100 is een synthetische biodiesel gemaakt van hernieuwbare grondstoffen, zoals afgewerkte plantaardige oliën en vetten.

90% minder CO₂ uitstoot in vergelijking met fossiele diesel.

Minder uitstoot van roet, stikstofoxiden en fijnstof in vergelijking met gewone diesel.

De olie is afkomstig van Vissers uit Horst.

Aanvaring met vogel

Dat is nog nooit gebeurd, een vogel die zich doodvliegt tegen de wieken. Het was een vink

Motor elevator kapot

Bij aanzetten van de elevator sprak de aardlekschakelaar aan. Er bleek in de motor een sluiting naar aarde te zijn. Dit was niet te repareren en we hebben hem moeten vervangen. We konden Bij Konings in Nederweert goedkoop een motor krijgen die op de verdragingskast paste.

De kammen wassen

Regelmatig moeten alle kammen van de diverse wielen gesmeerd worden met bijenwas. Was is bijna het enig mogelijke smeermiddel voor houten overbrengingen. Als dit regelmatig gebeurt, slijten ze nagenoeg niet. Een gemakkelijke manier om dit te doen is de kam en ook de was met een föhn te verwarmen.

Afweegmachine

Kleine zakjes vullen is een heel gedoe. Daarom hebben we de afweegmachine die al jaren werkeloos op de molen stond weer operationeel gemaakt. Hiermee is het vullen van 500 gram zakjes pannenkoekmeel kinderspel geworden.

Barbecue en ingebruikstelling van de motorsteen

Het bestuur van de stichting had alle molenaars uitgenodigd voor een gezellige barbecue op de molen. Van deze gelegenheid maakten we meteen gebruik om de nieuwe blauwe motorsteen officieel te openen.

Na een korte toespraak was het moment daar: Onze voorzitter, Ton Lampe, schudde symbolisch de eerste zak graan in het kaar. Na deze opening ging het buiten verder met een geslaagde barbecue, waar iedereen volop kon praten en genieten over onze gezamenlijke passie: de molens.

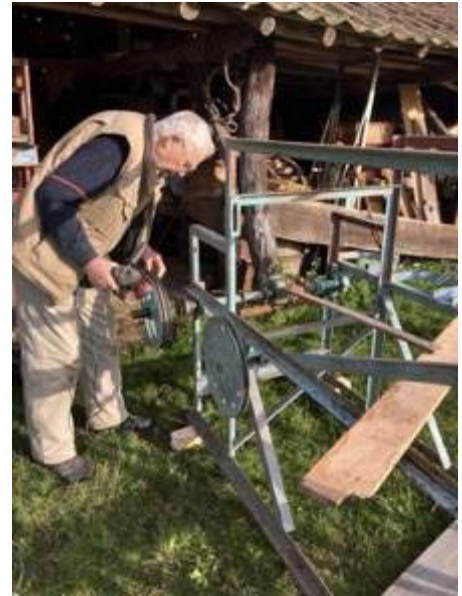

Bijwerken voegwerk toog.

De toog hebben we vanwege de authenticiteit niet opnieuw laten voegen. Er zaten hier en daar wel wat diepe gaten in. Die hebben we zelf dichtgemaakt. Hier is Leon daar mee bezig.

Petkus graanreiniger

Bij molen De Hoop in Swartbroek hebben we een graanreiniger kunnen kopen: een Petkus-reiniger met trieur.

We verwachten in de toekomst steeds meer partijjes biologisch geteeld graan te ontvangen, dat direct van het land, gereinigd moet worden. Daarom zijn we erg blij met deze aanwinst. Het is wel een machine die wat onderhoud en werk vereist, maar dat is voor ons geen probleem – daar draaien we onze hand niet voor om.

We plaatsen de reiniger in het tweede gebint van de schop, dat we daarvoor voorzien van een wand en een schuifdeur. De planken hiervoor zijn, zoals gebruikelijk, geleverd door Wim Crijns, waarvoor we hem zeer erkentelijk zijn.

Daarnaast wordt het dak van de molen voorzien van stropoppen om alles beter dicht te krijgen. We hadden al een paar jaar een partij lang roggestro liggen voor dit doel. Het maken van de poppen vereist de nodige handigheid, maar na de eerste 100 begint het aardig te lukken.

Soof en Fien op avontuur.

Het molenterrein heeft een ruwe, authentieke uitstraling die we met zorg proberen te behouden ondanks de druk van de moderne wereld. Hier is alles minder strak en aangeharkt, het is een plek waar je van alles kunt tegenkomen, net zoals dat vroeger zo gewoon was.

Kinderen hebben alle vrijheid om te rommelen, rennen en hun nieuwsgierigheid de vrije loop te laten.

Volwassenen vinden er vaak iets wat hen terugbrengt naar hun jeugd, bijvoorbeeld de groentetuin van Theo, of ze blijven even staan bij het kleine Mariakapelletje, dat vredig verscholen ligt in de hoek van de beukenhaag.

Het terrein is een een wereld op zich, waar de natuur haar gang kan gaan en iedereen zijn eigen avontuur kan beleven.

Werk

Af en toe, wanneer het allemaal wat te veel wordt, is het nodig om te snoeien, maaien of op te ruimen. Ook de groentetuin van Theo, met zijn oude gewassen, vraagt natuurlijk de nodige aandacht. En dan is er natuurlijk steeds vraag naar brandhout waar steeds voor gezorgd wordt door Lei.

Smaakmarkt Beesel

Beesel is de thuisbasis van Marc, en daarom wordt hij elk jaar uitgenodigd om met onze molenproducten deel te nemen aan de altijd drukbezochte Smaakmarkt. Mariepauline is er altijd graag bij om te helpen.

Bilhamers

Bilhamers moeten steeds scherp en hard zijn, er waren er altijd veel tegelijk in gebruik. Zoals vroeger gebruikelijk, hangen ze weer in een beugel aan de muur.

De beugel is gemaakt en gesponsord door Dirk Verberne. Dirk is ook hoofdorganisator van de Hamerslagdag.

Hamerslagdag

De jaarlijkse Hamerslagdag was opnieuw een groot succes. Op zaterdagmiddag kwamen de meeste deelnemers al hun tenten opzetten, waarna het publiek op zondag welkom was.

Dit jaar mochten we wederom veel bezoekers verwelkomen, waarvan velen ook een kijkje in de molen kwamen nemen. De drijvende kracht achter de Hamerslagdag was, zoals altijd, Dirk Verberne.

Nieuw dit jaar was dat we gratis pannenkoeken aan de bezoekers aanbieden. Meester koekbakker Rob had zijn handen vol om ze allemaal op tijd klaar te krijgen!

Veel bezoek en excursies

Wij ontvangen het hele jaar door veel bezoekers, variërend van kleine gezelschappen tot grote groepen. Zo waren er bijvoorbeeld de ouderenbond voor een gezellig samenzijn met koffie en vlaai, maar ook scholen en fietsgroepen die meer willen leren over onze molen.

Natuurlijk verwelkomen we ook veel ouders met kinderen, die hier samen genieten van de unieke sfeer. Ook de klanten van ons kleine winkeltje willen vaak even de sfeer van de molen proeven. De molen is voor iedereen een plek om even te ontspannen, te ontdekken en te genieten van de authentieke ambiance.

Natuurlijk was de molen ook open op de Nationale Molendag en de monumentendag. Ook gedurende deze openstellingen was er weer volop belangstelling.

Malen

De authentieke sfeer die op de molen heerst, wordt door onze bezoekers zeer gewaardeerd. Ook de producten in ons winkeltje dragen bij aan deze unieke ambiance. Klanten stellen het bijzonder op prijs dat ons meel wordt gemalen van lokaal geteeld graan.

Kerstpakket

Ook dit jaar werden we weer verrast met een kerstpakket van ons bestuur, wat we zeer op prijs stellen. Daarnaast waarderen we enorm het vele werk dat het bestuur (ook als vrijwilligers) verricht om de molens en de molenaars draaiende te houden. Een welgemeend woord van dank is hier dan ook zeker op zijn plaats.

Vlaai

Theo is in de laatste week van het jaar jarig. Voor die gelegenheid heeft hij op de molen een pruimenvlaai gebakken zoals hij dat nog van zijn moeder geleerd heeft. Hij staat hier af te koelen. Het resultaat was fantastisch, vlaai zo ouderwets lekker als je nog nooit geproefd hebt.

Kerstmis

30 december 2024, windstil en mistig, niet erg, want aan het einde van het jaar nemen we toch enkele dagen rust.

De molen staat dan als vanouds, “in het kruuts”.

Zo sluiten we het jaar af in stilte en traditie, de molen stopt, het jaar rondt zich af, en een nieuw begin ligt voor ons.

Met dank aan:

Jo, Lei, Theo, Marc, Rob, Jan, Leon, Marie Pauline, Wim, Hans, Piet, Eric, Ger, Tjeu, Ton en natuurlijk de gemeente Leudal die dit alles mogelijk maakten.

Jaarverslag nr. 47 Jvw.
December 2024